

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

5TE ÅRG.

DEN 27 MARS 1904.

N° 26

Återgivande af text eller illustrationer ur HVAR 8 DAG utan särskild öfverenskommelse förbjudes.

INNEHÅLL: Gustaf Berg. — Fru Cally Monrad. — Till Hauptmöbel-Utställningen i Stockholm. — Svensk ridkonst. — "Efte många år" af Signe Lagerlöw. — Ruinerna af Långedrag's restaurant. — Tvenne norska porträttgrupper. — Vårt konungapar i Abbazia — Apropos den fasansfulla sjöolyckan vid Portsmouth. — Bilder från kriget. — Brokigt utomlandsnytt. — "Cappucini" i Palermo. — Veckans porträttgalleri. — F. rabbinen i Göteborg, doktor Moritz Wolff. † — Tjugufem år vid scenen. — Algot Lange. †.

F. A. B. HVAR 8 DAGS TRYCKERI. GÖTEBORG. 1904.

Foto. Hertzberg, Stockholm.

Klitché: Kem. A.-B. Bengt Silfversparre Sthlm.—Glg.

GUSTAF BERG.

HÄRADSHÖFDING. LEDAMOT AF RIKSDAGENS FÖRSTA KAMMARE.

Sextio år fyllde nyligen en af de mest framstående ledamöterna af riksdagens Första kammare, häradshöfdingen Gustaf Berg, hvilken, såsom närmare framgår af nedanstående biografiska uppgifter, tagits i anspråk för mångahanda viktiga politiska och kommunala värf. Skicklig jurist, deltagar hr Berg ofta i diskussionen i kammaren med utredande och logiska anföranden. Af utpräglad konservativt skaplynne, tillhör han dock icke riksdagens yttersta högermän, utan har t. ex. i kyrkliga frågor visat sig relativt frisinnad. Vid 1902 års riksdag var hr B. såsom ledamot af konstitutionsutskottet en af dem, som framlade en reservation om allmän rösträtt och proportionellt valsätt som motförslag till det olyckliga Hammarskjöldska rösträttsförslaget, och har han sålunda jämte biskop Billing i hög grad bidragit till att föra rösträttsaken in på den bana, där den nu befinner sig. Hr Bergs förslag var visserligen ett högerförslag, men i motsats till biskop Billings otvivelaktigt rösträttsvänligt. Som ledamot i kommittén för proportionella val till Andra kammaren har hr Berg sedermera intagit en reserverad hållning till saken.

* * *

Gustaf Johan Georg Axel Berg är född i Mönsterås den 25 februari 1844. Föräldrarna voro lagmannen Johan Petter Berg och Matilda Teresia Aurora Murray. B. blef 1863 student i Uppsala, där han följande året aflade preliminärexamen och 1867 hofrättsexamen. Han ingick därefter som auskultant i Svea hofrätt, blef 1870 e. o. notarie i Göta hofrätt och samma år vice häradshöfding. Åren 1869—82 var B. t. f. domhåfvande och höll under denna tid sammanlagdt 15 ting och 47 allmänna sammanträden. Slutligen utnämndes han 1882 till häradshöfding i norra och södra Vedbo domsaga.

B. började sin politiska bana år 1888 som ledamot af riksdagens Andra kammare, där han representerade Västervik, Eksjö och Vimmerby. Han var under sin första riksdagsperiod ordförande i ett af kammarens tillfälliga utskott 1889—90 samt var 1890—91, hvilket sistnämnda år B. blef ledamot af Första kammaren såsom en af representanterna för Jönköpings län, suppleant i konstitutionsutskottet, där han allt sedan 1892 är ledamot. Han är äfven sedan detta år ordförande för riksdagens kanslideputerade för Första kammaren. 1896—1901 var B. ordförande för riksdagens revisorer för stats-, bank- och riksgäldsverken.

Den framstående mannens förmåga och arbetskrafter ha för öfrigt blifvit tagna i anspråk för många samhällsnyttiga institutioner och ärenden. Sedan 1891 bekläder B. sålunda ordförandeposten i Jönköpings läns landsting och sedan 1888 i andra döfstumskoldistriktets styrelse. 1895—97 var B. ordförande i styrelsen för Allmänna hypotekskassan för Sveriges städer och är sedan 1897 v. ordförande i samma styrelse. Han är vidare sedan 1888 ordförande i styrelsen för Småländska stadshypoteksföreningen och ordförande bland Eksjö stadsfullmäktige.

B. har desslikes utfört ett omfattande kommittéarbete. Han var 1892—93 ordförande i kommittén för omarbetande af reglementet för Allmänna hypotekskassan för Sveriges städer, 1897—1900 ledamot i kommunalskattekommittén, 1898—99 i kommittén för uppgörande af förslag till pensionering af döfstumlärare i riket samt 1902—03 i den särskildt viktiga kommittén för proportionella val och valkretsindelning för Andra kammaren.

Af yttre utmärkelser har B. 1889 erhållit riddartecknet af Vasaorden och 1892 af Nordstjärneorden. 1896 blef han kommendör af Vasaordens 2:a och 1901 af dess 1:a klass.

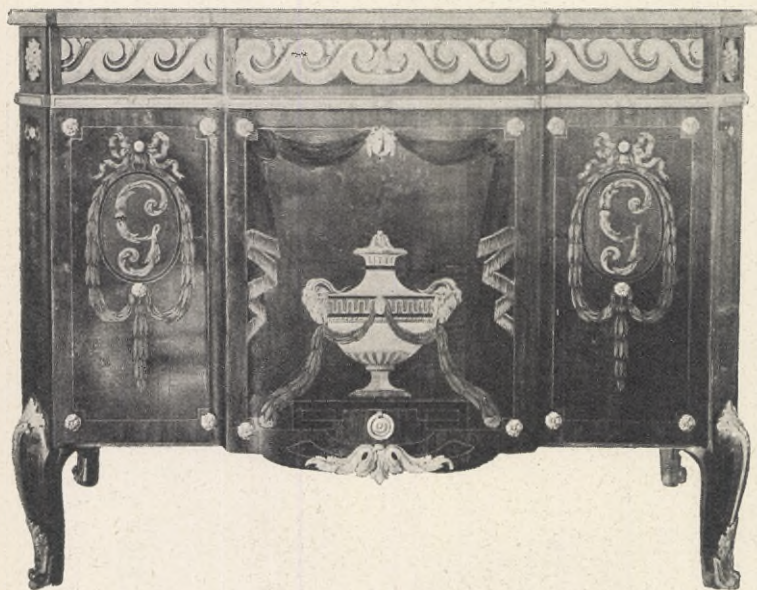
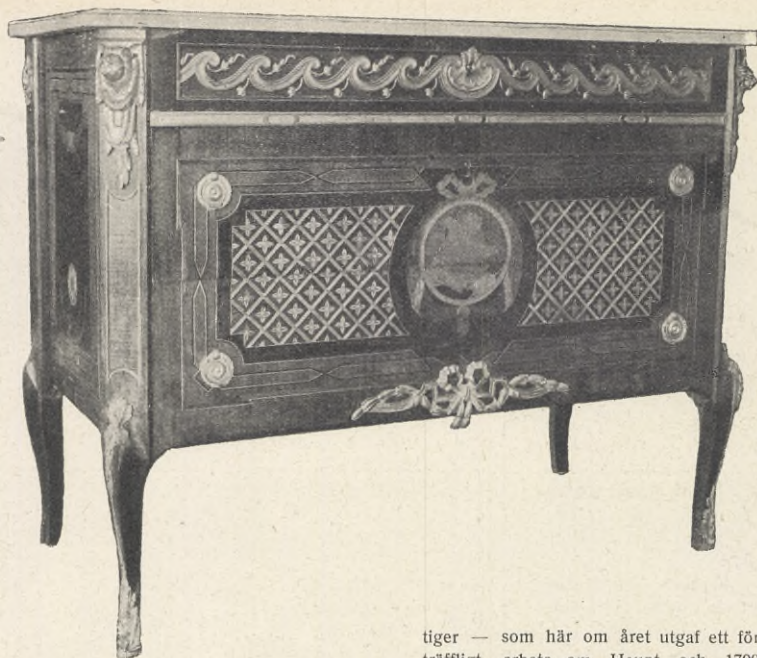
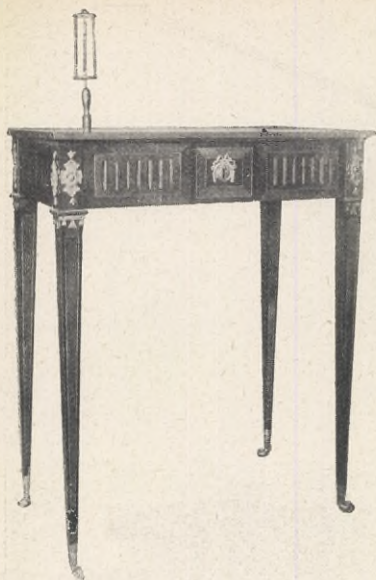
I nr 24 återgäfvos ett porträtt af fru Cally Monrad. Efter den till Monradfeber gränsande entusiasm den i hög grad begäfvade unga sängerskan uppväckt

i hufvudstaden och i Göteborg, där hon konsertat, skall ett alldeles nytaget porträtt säkerligen vara välkommet för hennes svenska beundrande publik.

H. 8 D:s STOCKHOLMSFOTOGRAF.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Sjöfverparre Skåm—Ubg

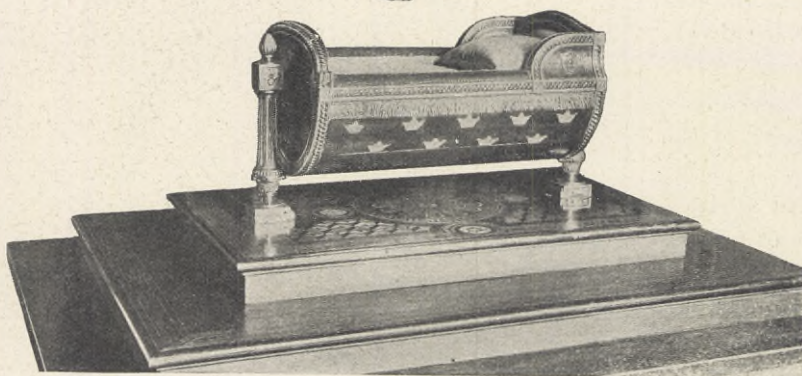
FRU CALLY MONRAD.

tiger — som här om året utgaf ett förträffligt arbete om Haupt och 1700-talets konstnärliga möbeltillverkning — och Slöjdföreningens sekreterare doktor Folcker.

Lokalen, där utställningen äger rum, är vackert ordnad med en präktig gobelin, gamla vaser, bronser och gravyrer, o. s. v. i 1700-talets stil. HVAR 8 DAG hoppas att i ett kommande nummer kunna lämna en totalbild af expositionen, men är redan nu, tack vare visadt tillmötesgående, i tillfälle lämna afbildningar af olika typiska Hauptmöbler, nobla i formen, med förträffliga inläggningar i olika färger och utmärkta bronsornament, hvilka den berömde ebenisten nog i allmänhet tog från Paris, der han i sin ungdom inhämtat sin stora skicklighet. Dessa bilder lämna tydligen vittnesbörd om, huru högt uppdrifven möbelfabrikationen i Ludvig XVI:s stil var i forna dagar, och att Hauptmöblerna i vår tid skattas ofantligt högt, framgår af de kolossala pris, hvarmed de betalas å auktioner.

En storartad utställning af möbler, förfärdigade af den berömde gustavianske ebenisten Georg Haupt, hvilken namn flere gånger förekommit i HVAR 8 DAG i samband med bilder från Bukowskiauktioner, öppnades för ett antal inbjudna i Svenska slöjdföreningens lokal i Stockholm onsdagen den 23 mars och följande dag för allmänheten. Det är Slöjdföreningen, som anordnat den högintressanta expositionen, omfattande 22 signerande pjäser från olika k. slott och enskilda samlare, hvilken anordnats af hofintendenten d:r Böt-

NÅGRA TYPISKA HAUPTMÖBLER: Sybord å Gripsholms slott. Byrå å Tullgarns slott. Vaksäng (fällbänk) å Drottningholms slott. Kronprins Gustaf Adolfs vagga i K. Husgerådskammaren.

SVENSK RIDKONST.

FÄLTRIDTKLUBBEN I STOCKHOLM. — DISTANSRIDTEN STOCKHOLM—PETERSBURG.

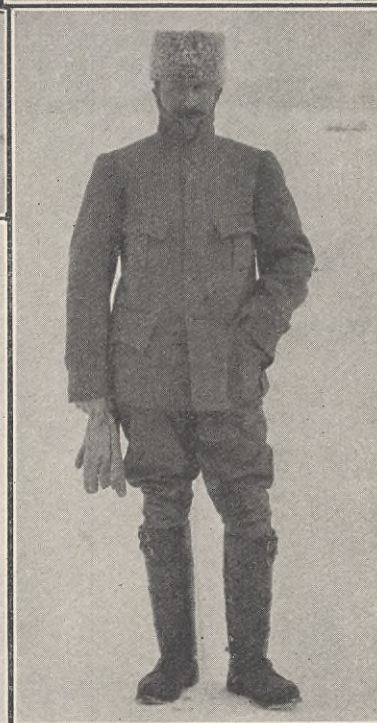
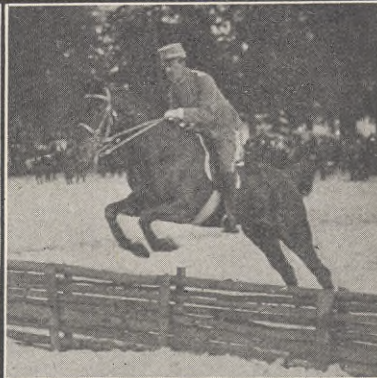
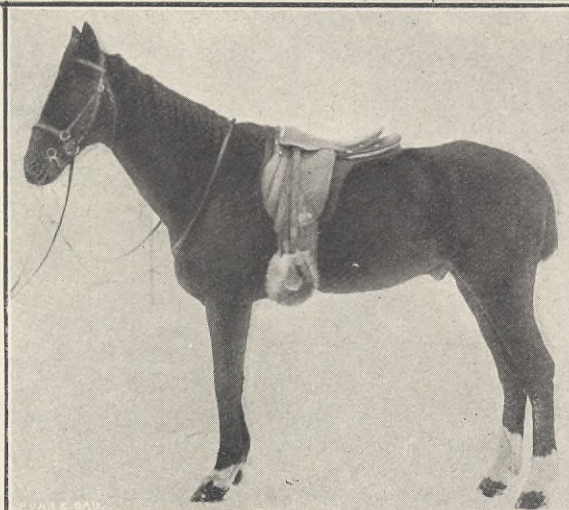

Foto. HVAR 8 DAG.

Den öfversta bilden togs vid samlingen till Stockholms Fältridtklubb's jaktlopp häromdagen. Från prishoppningen lämna vi jämväl en illustration (Grefve R. von Rosen) liksom från den af Prinsessan Ingeborg förrätade prisutdelningen.

KAPTEN C. G. GYLLENSVÄRD och den häst hvarå han tillryggalagdt den 210 mil långa vägen STOCKHOLM—HAPARANDA—PETERSBURG på 27 riddagar. Fotografierna togs i Luleå, men lämnar den af hästen tyvärr icke en rättvis framställning af det i ypperlig kondition varande djuret.

Kilch's Kon. A. B. Benjt Silfverparre, Stäm—00g.

EFTER MÅNGA ÅR.

Skiss för HVAR 8 DAG af Signe Lagerlöw.

Hennes hem var en gammal egendom utanför staden, som en gång i tiden stått högt i kurs, men efter egendomsherrens, den hurtige och arbetsamme Birger Oberg's död gått allt mer och mer tillbaka och numera endast mäktade föda 6 kor, 2 hästar och några fjäderfå. Drängarna blefvo allt sturskare, och pigorna kastade på nacken och talade om bättre platser, när gamla frun någon gång tog i med hårdhandskarna och fordrade ordning i sitt hus. Och sålunda gick tiden med flera hjonsombyten, som alltjämt växade mellan bättre och sämre, ehuru de stadigt voro i nedåtgående. Det gamla goda folket var rakt som utrotadt från jorden, och då frun kom på den trallen blef det ett slamrande och snurrande allt uppifrån köket ned i ställen och fäboden, så att man väl kunde tro att viktigare saker än ett husligt uppträde förestodo. Men någon ordning kom härigenom aldrig till stånd. Långt ute på ägorna såväl som kring husknutarna var det något tofvigt och igengrodt, som tog respekten från folket. Öbodals nämndes med samma min och ton, som man talar om ett gammalt näste eller ruckel, som endast skräpar här i världen.

Mary Öberg, enda barnet, som halfva sitt lif vistats i pensioner och begagnat den öfriga tiden till uppfostrande utrikes resor eller stärkande kurer vid mondäna badorter, gick nu hemma både vinter och sommar och tyckte att lifvet var en ledsam tillställning utan någon egentlig mening. Då hon var nitton år hade en löjtnant gifvit det en viss charme genom att gå i huset som mågaspirant, men hans ifver hade svalnat ju mer fåna och skördarna förminskats, och när vinet började sakna den hundraåriga styrkan och smörgåsen serverades utan »pärla», blef han osynlig. Mary kom ihåg honom som en uniform och ett par välvärdade knävelborrar och erkände för sig själf, att hon snarare saknade bekantskapen än personen. Det hade i alla händelser varit mera stil på att rida ut med en militär vid sin sida än att som nu skumpa ensam på en häst, som af ålder fått hvass rygg och hvars svans hängde stripig och gles, och hvars skor klapprade som en stugukärings i en stentrappa.

Ungefär dessa reflexioner gjorde Mary, då hon vid lindallén fick den gamle kampen att utföra något som hade tycke af galopp. På gården och i parken måste hon däremot alltid numera hålla honom i traf för att slippa höra af stalldrängen, att hon fördärfvade honom för körning, ty när hon ridit honom några dagar i sträck ryckte och skuttade han så barockt bredvid den andre, då de sprungo framför trillan, att hvarenda människa kunde se, att han icke var parhäst till den lunkande och saktmodige grannen. Att detta enbart berodde på Marys sätt att handtera honom, därpå vågade stalldrängen mer än en gång sitt hufvud och sin salighet.

I dag njöt Mary mer än vanligt af att sätta sporen i den gamle krakens svarta hud, som en gång glänst af ryktning, och hon iakttog med grym tillfredsställelse, hur det drog i öronen, när spöet snärtade till länden. Men djuret hade ingen själfkänsla längre, ty då hade det väl ställt sig på två ben och spingalet af ilska kastat af sin plågoande. Den förut så lifliga och svårskötta hingsten var förfäad som allt annat på Öbodals. Icke utan en viss bitterhet kom Mary att tänka på sig själf. Hennes blod hade lagt sig till ro och tycktes endast vänta på att gå i vatten. Den friska äfventyrslustan var försvunnen, och tankarna hade blifvit enahanda, som bilderna i ett panoramaskåp. Ett tämligen oredigt själförakt började vakna inom henne. Att gå hemma och göra ingenting, blott vara sina föräldrars barn, det var sannerligen inte värdt ett lif. Dessutom inställde sig en

svag fruktan för framtiden, som icke i något afseende syntes henne betryggad. Kanske skulle hon sluta som guvernant i något bättre hus, där hon för i tiden varit bland de notablaste gästerna. Men när hon försökte erinra sig hvad hon läst, voro några franska glosor och ett par historiska personligheter, som hon ej visste i hvilket tidevarf hon skulle inpassa, det enda hon fick ut af allt det hon inhämtat. En tryckande beklämning lade sig öfver hennes bröst, och tygeln slaknade under handens trötta grepp.

Det dånade af hästhofvar och skramlade af vagnshjul borta på landsvägen. Mary justerade vecken på sin ridklädnings och strök tillbaka en lock, som trasslat sig fram under hatten. — Det kunde ju vara någon bekant, som kom åkande, och då gällde det att uppehålla ett förbleknadt sken, som förut kunnat nonchaleras huru mycket som helst utan att förlora i styrka. På afstånd såg hon hur betslan glänste i solskenet, och hur fyra par hästhofvar trampade upp det fina, guldskimrande landsvägsdammet. När vagnen var nära, höll hon af till vänster så tätt intill dikeskanten som möjligt för att låta kunna taga ett öfverblick af den förbipasserande. En gråklädd man, med en käck men något värdslös hållning, satt stödd mot dynorna och mötte hennes snabba ögonkast med en nyfiken blick, som lyste af öföföskräckthet. Knappast hade deras ögon mötts, förrän han reste sig till hälften och lyfte på hatten, under det en varm rodnad steg upp i hans ansikte. Ögonblicket därpå gaf han kusken befallning att hålla och sprang från fotsteget direkt fram till Mary, som förbluffad öfver främlingens tilltag glömt bort sin plan att i galopp sätta förbi den åkande — en plan som var lättare att uppgöra än verkställa, då man tager i betraktande medlets underhålliga beskaffenhet.

— Är icke detta fröken Mary från Öbodals? frågade den främmande i det han med hatten i hand stannade framför det stelbenta kreaturet, som tycktes öfvermåttan belåtet med stilleståndet. Något i rösten och blicken slog Mary, och en dunkel hägkomst steg upp inom henne. Hon böjde sig ofrivilligt fram öfver sadelknappen och såg främlingen forska i ögonen.

— Jo, det stämmer, sade hon leende, men jag kan ej påminna mig... Hon strök hastigt handen öfver pannan liksom för att jaga bort det dunkel, som omhöljde hennes minne.

— Nej, det är nog inte så lätt, hjälpte han henne. Ni har väl för längesedan glömt drängpojken Lars.

Mary såg förvirrad på den kraftige mannen, som stod framför henne och log, så att ögonen glittrade och tänderna lyste bakom den blonda mustachen.

— Ni skulle vara Lars, Lars Borg, som blef... Hon häjdade sig midt i utropet och böjde ned hufvudet under en brännande rodnad.

— Som blef bortkörd från er fars gård på grund af en orättvisa, ifyllde han plötsligt allvarsam. Ja, jag är just samme Lars — fastän mycket sedan dess förändrats. Det sista kom dröjande och lät för Marys öron nästan som en fråga. Hon såg hastigt upp och mötte fast hans blick.

— Människorna äro dock alltid desamma, kom det hastigt och liksom framprässadt i ett enda slag. Handen, som höll tömmen, ryckte omedvetet till, så att hästen gjorde en rörelse som för att fortsätta. Genom detta afbrott häjdades de ord, som sväfvade på hans läppar, och han steg i stället åt sidan för att bereda henne plats att vända. Liksom genom en tyst öfverenskommelse blef han gående vid sidan och började efter åtskilliga frågor att berätta om sitt lif. Han biktade för henne, hur han i vredesmod

lämnat Sverige och begifvit sig till guldets land, och hur han där genom arbete af allehanda slag slutligen lyckats nå en viss ställning. Men han hade längtat hem och därför beslutit att på svensk jord göra nytta af den lilla förmögenhet han förvärfvat. Han hade då af en bekant hört omtalas, att Öbodals ägare dött och att egendomen troligen var till salu eller arrendering. Det var alltså i afsikt att inköpa den jord, på hvilken han blifvit född och uppfostrad, som han nu var på väg dit upp. Under samtalets gång hade han omedvetet gripit tag i betslet och tvang därigenom hästen att i stilla lunk bära sin in-tresserade rytterinna. Men när det blef tal om Öbodals försäljning, vände han sig frågande mot Mary, som hade all möda att dölja de tårar, som trängde sig fram i hennes ögon.

— Hvarken mamma eller jag hafva tänkt på att sälja egendomen, som i sitt nuvarande skick icke skulle inbringa någon tillräcklig köpesumma, sade hon stelt. Vi måste ju lefva, och den kan nog ge oss bröd till döddagar.

— Förlåt om jag sårat er, men jag talar ju endast efter hörsagor. Kanske det i så fall är meningslöst att afläga er fru moder ett besök. Äfven han hade blifvit pinsamt berörd och gick nu med ne-böjdt hufvud och vänstra handen djupt nedgräfd i rockfickan.

— Äh, hvarför skulle ni ej hälsa på oss ändå? Vi ha ju så många barndomsminnen att upplifva tillsammans . . .

Han såg hastigt upp, och den varma rodnaden kom återigen öfver hans ansikte.

— Kan det roa er att minnas hvad ni upplefde tillsammans med en af er fars drängpojkar? frågade han med en underlig klang i stämman. Eller är det min nuvarande ställning, som lägger ett försonande skimmer öfver det hela?

— Lars! kom det uppriktigt förebrående från henne. Han log öfverraskad.

— Tack, Mary. Min häftighet var utslaget af underklassens nedärfda hat mot öfverklassen. Man blir misstänksam, då man nästan hela sitt lif haft att parera hugg från de skenbart bättre och starkare, som i verkligheten oftast äro de sämre och svagare. Ingen blir vaknare för lifvets tvänne sidor än just den, som man kallar en »selfmade man», ty intet parti vill erkänna honom såsom sin gelike.

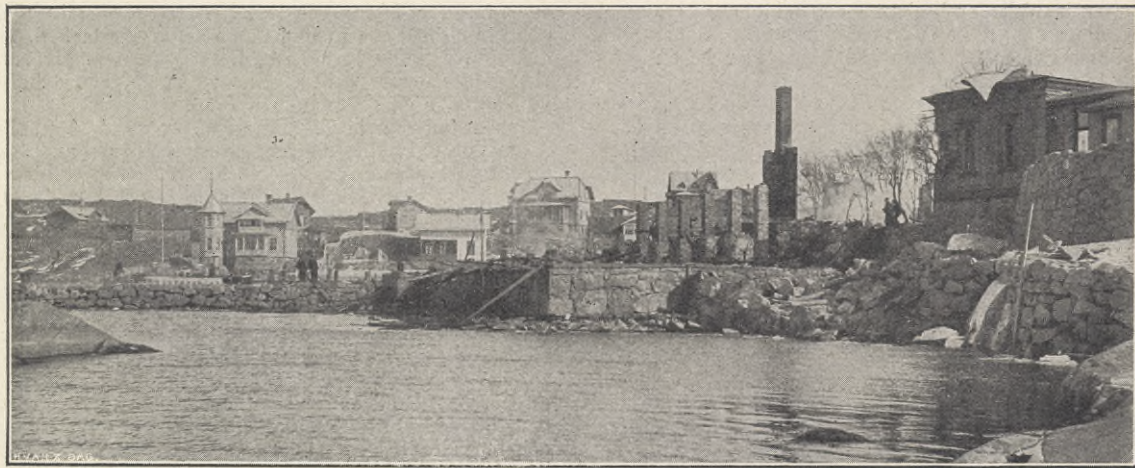
De hade kommit fram till Öbodal, där Lars, sedan han hjälpt Mary ur sadeln, betalade vagnen,

som följt dem fram, utan att någon kommit att tänka på onödigheten af en dylik svit.

Vid skogsdungen bakom manbyggnaden fanns en kullbläst ek. Den hade legat där i långa, långa tider, utan att någon kommit sig för att såga ned och släpa bort den, allra minst nu på sista tiden, då taken gärna fått förvandla sig till skogsmarker, om de därtill haft några som hälst utsikter. För Mary hade denna ek fått tjänstgöra som allting hart när, enär hon såsom barn varit bekajad med allehanda pojkidéer, som hon med förkärlek sökt förverkliga i närheten af denna ek, emedan ingen lekplats varit mera lämpad för ett robust barnasinne än just denna. Där hade ju äfven den höga gungan hängt mellan de två tvillingincarna, och där hade hon, tack vare drängpojken Lars' ifriga hjälp, fått upp sitt första lusthus, öfver hvars utomordentliga förträfflighet hon aldrig nog långrandigt kunde utbreda sig inför sin ständigt upptagne fader.

Nu sutto Mary och Lars hand i hand som i forna dar och talade skyggt och undvikande, som den som är rädd att förråda sig, om sina många barndomsminnen. Det hade kommit något skälfvande i deras stämmor, och blickarna gingo ut öfver fältvidderna för att ej mötas, och händerna slötos om hvarandra i ett ängsligt stelt grepp. Det var så längesedan allt det de nu ihågkommo, att det knappast fått rum i deras tankar under de långa tider, som lågo emellan. Men nu då de sutto här alldeles som förr och sågo de samma företeelserna rundt omkring, då smögo minnena fram likt dunkla skepnader, hvilka kommo dem allt närmre och närmre in på lifvet och slutligen grepo dem såsom klangen af en gammal känd men förgäten melodi. Och de läto sig hållas fångna och fördes allt djupare och djupare in i detta virrvarr af minnesfrågor, som liksom slå en bro mellan det förflutna och det närvarande.

Solen hade gått ned och i fjärran hade skällorna och de entoniga ropen efter kreaturen tystnat. Allt fick skymningens vemodigt mattade stämning. Mary ryste lätt och kallade blicken tillbaka från de tigande vidderna, utåt hvilka den sökt i en lång blick, ur hvilken en djup, höstlik trånad bröt fram. Han såg på hennes lätt framåtböjda gestalt, på hennes mjuka profil, som lyssnande tycktes vändas mot natten. Med en suck, omöjlig att häjda, lät han hufvudet glida ned mellan händerna. Det blef så tyst, så tyst att man tyckte sig höra luftens melodi. Och den sjöng deras själar tillsammans — sjöng deras blod till samma brus.

Efter fotograf.

RUINERNA EFTER DEN HÄROMDAGEN NEDBRUNNA RESTAURANTEN VID LÅNGEDRAG (Göteborg).

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Skjerveparre Stilm—Gbg

TVENNE NORSKA PORTRÄTTGRUPPER.

Foto. Skarpmoen, Kristiania

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Sjöforsparre Sthlm.—Og

PRINS GUSTAF ADOLF I NORSKA STUDENTERSAMFUNDET: Från en större studentkollation lämna vi ovanstående ögonblicksbild, hvarå märkas *Prinsen* (1), den norske forskningsresanden *Casten Borchgrewinck* (2), docenten *Otto Nordenskiöld* (3) samt *Prinsens lärare magister Ording* (4).

Foto. Skarpmoen, Arhusaaga

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Sjöforsparre Sthlm.—Og

DEN NORSKA KONSULATKOMMITTÉN, hvilken nu, i och för utredning af till konsulatfrågan hörande angelägenheter, sammanträder. Vi namnteckna, från vänster å fotografien: Sverige-Norges generalkonsul i Japan *P. M. R. Ötosen*, Konsul *Anton B. Nielsen*, Fredrikstad, Konsul *Joachim Grieg*, Bergen, Sekreteraren *Bache* samt Expeditionschefen i Dep. for Udenrigske Sager *H. H. Bryn*.

VÅRT KONUNGAPAR I ABBAZIA.

Efter fotografi.

Kliché: Kon. A.-B. Bengt Silfversparre Sthlm.—Otg.

KONUNG OSCAR, JÄMTE UPPVAKTNING, PÅ EN UTFLYKT I GRANNSKAPET AF ABBAZIA.
Bakom konungen synes Kabinettskammarherren Frih. Åkerhjelm samt Kammarherren Grefve Wrangel.

Efter fotografi.

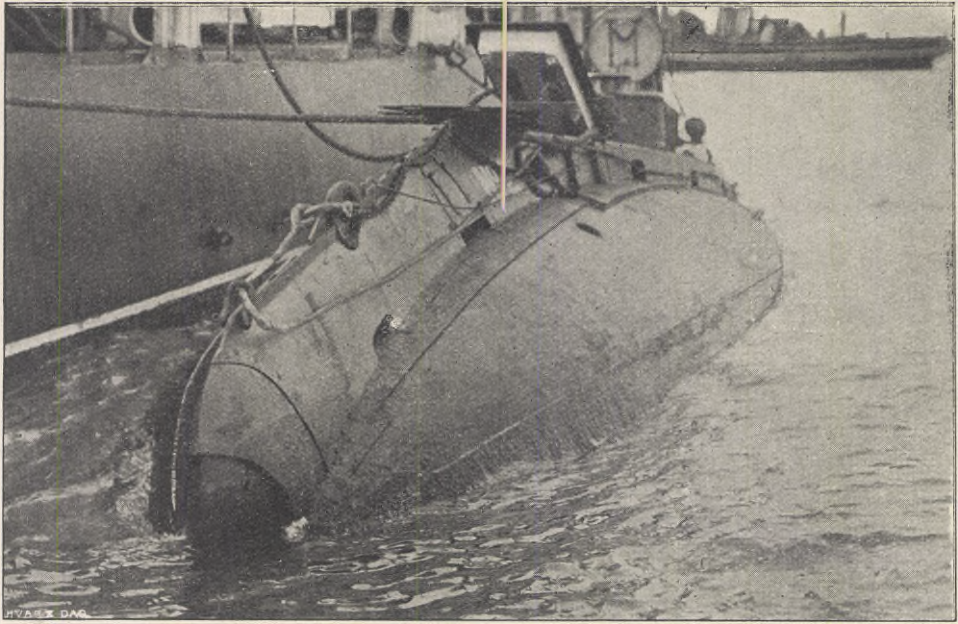
Kliché: Kon. A.-B. Bengt Silfversparre Sthlm.—Otg.

KONUNGEN OMBORD Å DEN TILL H. M.:s DISPOSITION STÄLLDA ÅNGAREN på utflykt från Abbazia.

APROPOS DEN FASANSFULLA SJÖOLYCKAN VID PORTSMOUTH

i förra veckan, då en af Englands moderna undervattensbåtar tillfölje påsegling gick till botten med man och allt, visa vi en fotografi af ett dylikt nytt engelskt sjövapen. Det världsberömda svenska dykeribolaget Neptun har redan fått i uppdrag att berga fartyget.

Då tidningen prässläggas har icke ny fotografi hunnit anlända, men återgifva vi en reproduktion vi förut visat och hvilken nu i hvarje fall bör vara af aktuellt intresse.

Efter fotografi.

ENGELSK UNDERVATTENSÅT.

Klisché: Bengt Sjöforsparre.

BILDER FRÅN KRIGET.

RYSSARNE I NORRA KOREA: Ryska förposter.
Efter fotografi.

Klisché: Kem. A.-B. Benot Sjöforsparre Stålm-Gbg.

FRÅN KRIGET: Sårade ryska soldater transporteras på skidor.
Efter fotografi.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Silfverparre Stålm.—Gbg.

RYSK PROVIANT I PORT ARTHUR: Denna fotografi visar de oerhörda massorna af vodka (brännvin) som äro lagrade a
Port Arthurs kajer för garnisonens behof.
Efter fotografi.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Silfverparre Stålm.—Gbg.

PRINSESSAN LOUISE af Koburg;
äldst.

PRINSESSAN CLEMENTINE af Belgien;
yngst, ogift.

I. KONUNG LEOPOLD AF BELGIEN
och hans döttrar.

I.

Då dagspressen ofta och utförligt innehåller meddelanden om konung Leopolds arfsprocess med sina döttrar, ha vi velat visa porträtt af patererna.

II.

I dessa dagar har i Paris afhållits en »marknad» med den bekanta stora Leipziger-messan som förebild. Å denna första »Pariser-messa» hade landets fabrikanter mött särdeles talrikt och med förträffliga utställningar. »Pariser-messan» är ämnad att blifva årlig, och torde icke sakna intresse äfven för Sveriges handelsvärd.

Efter fotografi.

II. DEN FÖRSTA STORA »PARISERMESSAN».

Kliché: Bengt Sjöforsparre

GREFVINNAN STEPHANIE LONYAY.
Konung Leopolds andra dotter.

»CAPPUCINI» I PALERMO.

Korrespondens till HVAR 8 DAG.

Kliché: Bengt Sjöfversparre.

FRÅN PALERMOS KATAKOMBER.

Siciliens hufvudstad är i ordets fulla bemärkelse en sydländsk skönhet; dess solbeglänta palats ligga, isynnerhet mot hafssidan, inbäddade i palm- och orangelundar och vidsträckt och härliga exotiska parker tjusa ögat både inom staden och i dess närmaste omgifningar, bjudande hvila och svalka. Ty marsdagar i Palermo kunna vara heta nog; mellan ett och fyra är solen ofta brännande och för att ej behöfva stirra sig blind på dess bländande ljus — allting är ju också så hvitt härnere, sanden och husen icke minst — gör man klokt i att förse sig med antingen någon kulört slöja eller glasögon.

Det var just en sådan där strålande dag jag begaf mig af till utkanterna, i närheten af det berömda »Cuba». Målet var dock ej det gamla slottet,

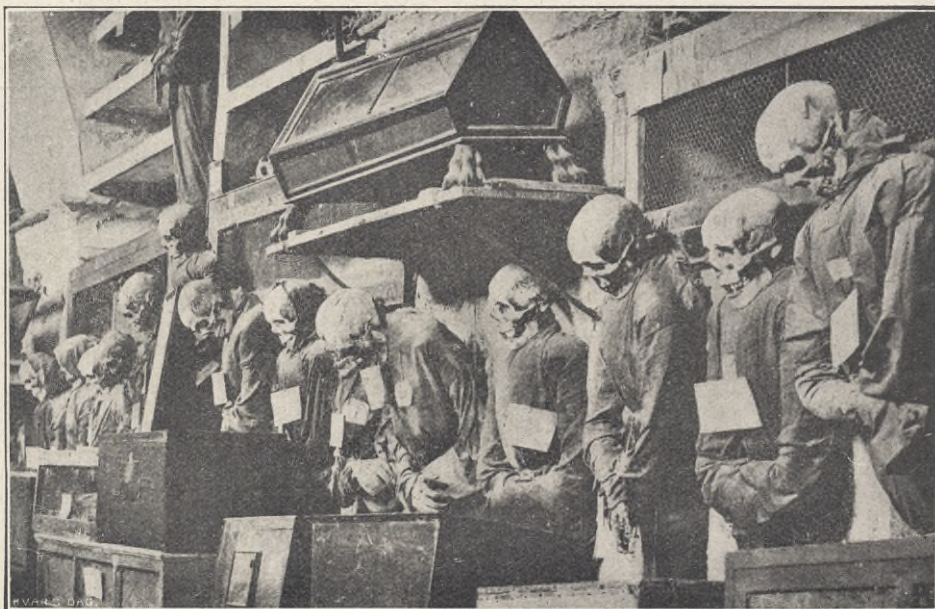
utan Kapucinerklostret (»Cappucini») bredvid, och dess underjordiska hvalf. Jag hade egentligen tänkt gå dit föregående afton, men tvekade verkligen på grund af den sena timman och det föga uppbyggliga skådespel som jag måste vänta mig.

Det är nämligen i dessa hvalf som sedan långa tider tillbaka förvaras de förtorkade liken af Palermos rikare borgare. Ända till 1881 fortgick detta motbjudande begrafningssätt då utfärdade äntligen regeringen en ukas som förbjöd dess vidare utöfvande.

En barhufvad klosterbroder med långt hvitt skägg och iklädd kapucinernas bruna kåpa, tog emot mig vid ingången och förde mig öfver en inhägnad gård till en liten smal trappa. Sedan han tändt en vaxstapel, öppnade han den tunga järmbeslagna dörren och vinkade åt mig att följa honom tätt i spåren. Trappstegen äro betydligt ojämna och det vore kanske ej så angenämt att allt för fort hamna därnere i dödens salar. Luften som slår emot en, är råkall och fuktig, det nästan luktar svepning och mumie, denna obekräftliga, unkna, antipatiska lukt, som följer med detta slags boningar.

Man är emellertid snart nere i det första hvalfvet och jag skall ej glömma den känsla af intensivt obehag som grep mig vid åsynen af alla dessa skrupna gestalter, benrangelsmän med det pergamentsartade skinnet ännu här och där höljande kotorna och insvepta i vida munkkåpor, hvilka delvis fallit halft i lumpor — frätta af tidens tand. De flesta äro fästa vid stenväggen i stående ställning, de grinande skalarna som stirra emot en göra ett sällsynt hemskt intryck, å somliga ha fästena lossat, de luta sig framåt och liksom famla efter en. Andra ha sjunkit alldeles samman, deras tomma ögonhålur och hopprässade tandrader tycktes i det fladdrande skenet från vaxstapeln, hotande grimacera.

Många ha lagts i kista med glaslock, eller blifvit inmurade i väggen med tunna järngaller framför sig, så att ingen af dessa förgängelsens ohyggliga detaljer, må undgå här passerande efterlevande.

FRAN PALERMOS KATAKOMBER.

Kliché: Bengt Sjöfversparre.

FRÅN PALERMOS KATAKOMBER.

Kliché: Bengt Silfversparre.

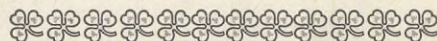
skapssjuka, vilja så gärna hviska med hvarandra», anmärkte han tämligen cyniskt, men med det älskvärda småleende som är italienarna eget.

Det var förvisso med en suck af djupaste lättad jag efter en hastig rond, avslutade den dystra vandringen och återkom ut i solljuset och bland den lifliga mänskligheten på Palermos gator, midt uppe i det brusande nuet, så fientligt främmande för, och dock alltid en gång i sin tur underkastadt samma oblidkeliga »förvandlingens lag».

I Rom, också i ett kapucinerkloster, nära Piazza Barberini, finnes några hvalf fulla med de dödas ben, där härskar emellertid fullt dagsljus. Endast några få hela skelett ses här; följande en högst egendomlig smakriktning har man dekorerat väggar och tak med rosetter, guirlander etc (allehanda fantasimönster) af kära aflidnas benknotor. På det sättet vet man förstås att t. ex. en ländkota eller nyckelben af den eller den afdöde anhörige för »evärdeliga tider» utgör en del af någon takrosett eller väggdekoration i en af kapucinerklostrets dödsrum, men hvad tillfredsställelse ett sådant medvetande kan skänka, det är den stora frågan.

Samma hemska intryck som i Palermo gör ej ett besök här; det endast lämnar en ändå mer undrande och spörjande inför alla dessa tusen varierande demonstrationer af pietet och känsla, som utgå från släktet Homo.

E. F.

Hvar och en bär under de sammanbundna händerna, en lapp med namn, dödsår och — nummer.

Och nedanför de flesta ses kransar och blommor, visserligen mestadels konstgjorda, men ändå! Blotta tanken att framför en sådan förvitrad och förvanskad stoftbild af en älskad vän eller anförvandt gå och lägga blomstergårdar, erinrande sig flydda glada eller bittra stunder, fira ett kärt minne, borde vara mer än ryslig.

Men betraktelsesättet är väl olika. Munken tar i alla händelser saken mycket tranäkilt och petar i förbifarten till en och annan döds-kalle som synes honom för mycket inkorrekt i anseende till hållningen. »Herrarna här äro allt för säll-

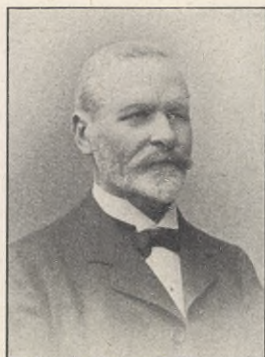
FRÅN KAPUCINERKLOSTRET I ROM: Dödsrummet.

Kliché: Bengt Silfversparre.

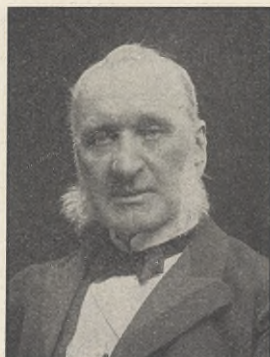
C. A. FAHLGREN.

85 år fyllde den 8 mars f. d. handlanden landskapsmålaren C. A. Fahlgren i Stockholm. F. är ledamot af Konstnärsklubben.

F. A. ANDERSON.

Sitt 25-årsjubileum som fullm. i riksgäldskontoret kunde f. generaldir. F. A. Anderson fira den 18 mars och erhöi då en hedersgåva från sina kamrater i riksgäldskontoret. Sedan 91 år A. fullmäktiges ordförande. Hellsidesbild jämte biografi återfinnes i HVAR 8 DAGS III årg. No 9.

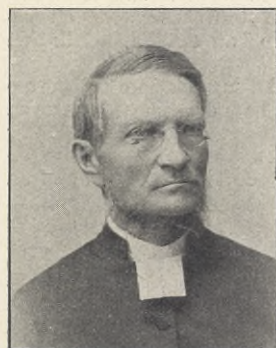
A. W. NILSON.

I sitt 80:de år ingick den 19 mars f. rektorn i Sthlm., Ax. Wilh. Nilson. Stud. 45, fil. kand. 50, fil. dr. 51, fil. jub.-dr 91. Rektor v. Lidk. allm. lärov. 52—94. Led. Andra kam. 67—69 o. 88—92. Led. af Skarab. läns landst., medl. af stadsf. i Lidk. i 31 år, hvaraf åtsk. som ordf. Ordf. i Lidk. sparbanksstyrelse i 38 år.

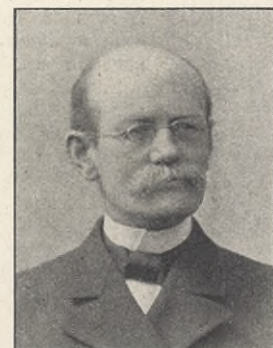
J. A. KASTENGREN.

50 år fyllde den 16 mars stads-komministern och fängelsepredikanten i Örebro, Johan August Kastengren. Stud. 76, vigdes 80 till präst i Strängnäs stift, befordrades 83 till stadskomminister i Eskilstuna och 96 i Örebro. K. har äfven gjort sig bemärkt som skriftställare.

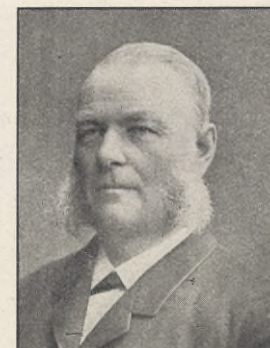
J. U. ÅKERBERG.

50-årsjubileum som präst firade den 13 mars prosten och kyrkoherden i Sollefteå, Johan Ulrik Åkerberg. Å., som är född 30 prästvigdes nämligen den 13 mars 54 och blef kyrkoherde i Sollefteå 74 samt var under åren 88—1900 kontraktsprost.

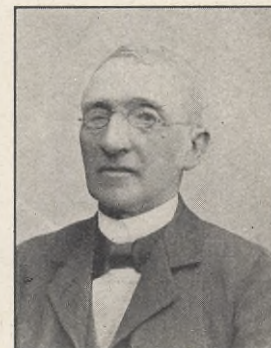
AUG. WIJKANDER.

55 år fyllde den 14 mars föreståndaren för Chalmers Tekniska Läroanstalt i Göteborg, professorn Aug. Wijkander. Prof. W. är stadsfullmäktiges ordförande och har hans främsta förmåga tagits i anspråk äfven för andra kommunala, mera betydande institutioner.

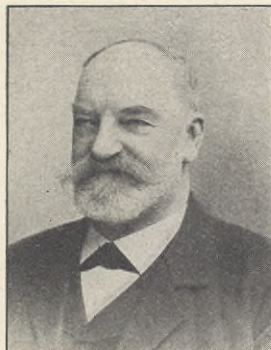
J. FAHLÉN.

78 år fyllde den 27 mars f. d. led af Andra kammaren, grosshandlaren Johan Fahlen i Tjäll. F. är äfven landtingsman samt främsta kommunalman.

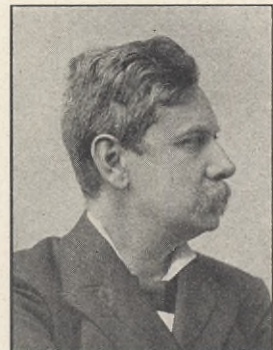
G. W. LINDEGREN.

Grosshandlaren Gustaf W. Lindgren i Landskrona, fyllde den 27 mars 70 år.

O. E. NYLÉN.

70 år fyllde d. 14 mars ombudsm. vid sjömanh. i Sthlm O. E. Nylén. N., som 48 började till sjöns o. reste på aflägsn. farv., bl. 58 befälh. å segelf., 72 å ångare o. tjänstgjorde 74—83 som kapten å "Gauthöd" på traden Stockholm—Lübeck. Sedan 84 innehar han sin nuvarande plats.

ERNST CARLSON.

En af Göteborgs repr. i Andra kam. prof. Ernst Carlson, fyllde den 14 mars 50 år. C. blef 80 t. f. lektor vid högre latinlärov., 83 lektor vid högre reallärov. samt verk. 91—93 såsom prof. vid Gbg's högsk. Såsom stadsf. i Gbg sedan 90 har C. tagit verksam del i det kom. lifvet. Sed. 96 led. af Andra kam. f. Gbg's stad.

CLAËS FILEN.

55 år fyllde den 23 mars bankdir. Claës Wilhelm Filén. 69 underlöjtn. v. Vendes art., bev. afsked 73. Sedan 15 år landbrukare flyttade han 87 till Tranås köping. Där under 11 år lärare vid Jönköpings läns folkhögskola, nu dir. för Nya hästförs.-bol. o. Tranås Bank A. B. Anlitad i ensk. bol. o. det allm. tjänst.

JOHN BRETTNER.

50 år fyllde den 13 mars järnvägs- och e. prov.-läkaren John Brettner i Arvika. Med. lic. examen vid Karolinska institutet 93, järnvägsläkare vid Arvika—Kil 96 och till e. provinsialläkare i Arvika distrikt samma år.

PORTRÄTTGALLERI

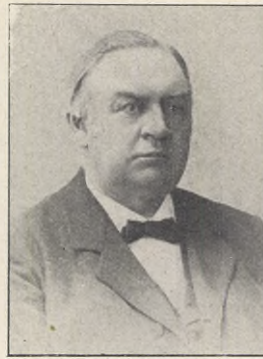
C. W. N. A. HJELMSKIERNA, †

Den 9 mars afl. i Sthlm, kommandörkapit. Claes Wilhelm Nils August Hjelmskierna, d. siste af sin ätt. F. 25, bl. H. 46 und.-löjtn. v. k. flottan o. under forts. avanc. 72 kommand. å Skeppsh. o. 73 kommandörkapit. s. öfverfl. två år s. t. reservst. 55—66 adjut. i sjöfors. kommandex. och sistn. år adjut. hos hert. af Österg.

L. MARCUS. †

Den 12 mars afl. i Norrköping, grosshandlaren därstädes Ludvig Marcus, i en ålder af 76 år.

S. ARNOLDSSON. †

Ledamoten af Andra kammaren för östra härad i Blekinge, landtbrukaren Sven Arnoldsson, afl. den 9 mars i Stockholm, 61 år gammal. A. har tillhört landtmannapartiet. Vid innevarande riksdag utsågs han till suppleant i konstitutionsutskottet.

FR. A. L. HALLENCREUTZ. †

F. ryttmästaren vid Kronprinsens husarregementet, Fredrik Anders Lorentz Hallencreutz, afl. den 13 mars i Malmö, 66 år gammal.

P. G. SÖDERSTRÖM. †

En af Mariefreds äldre borgare, garvverksfabrikören Per Gustaf Söderström afl. den 15 mars, 71 år gammal. S., som varit bosatt i Mariefred i 50 år var i sin kratts dagar led. af stadsfullmäktige och stadens drätselkammare m. fl. kommunala institutioner.

C. W. JOHNSON. †

Den 4 mars afl. i Sthlm, f. grossh. Claës W. Johnson 42 år gammal. J., som aflagt stud.-ex., hade först anställn. i tullverket, men ägnade sig sedan åt affärsverks. Han var bl. a. i åtskilliga år kassör hos Fernisbolaget i Stockholm och bildade sedan firman Johnson och Hägerstrand.

P. ANDERSSON. †

Adjunkten vid Karlstads högre allm. lärov., fil. kand. Per Andersson afl. den 9 mars i Stockholm. F. 47, stud. 67, fil. kand. 75 var A. 67—68 v. kollega vid profskolan i Gäfle, v. adj. i Uppsala 75, vik. lektor 77, v. adj. i Vänersborg 78—79 samt utnämndes 79 till adjunkt vid läroverket i Karlstad.

C. P. E. SANDSTEDT. †

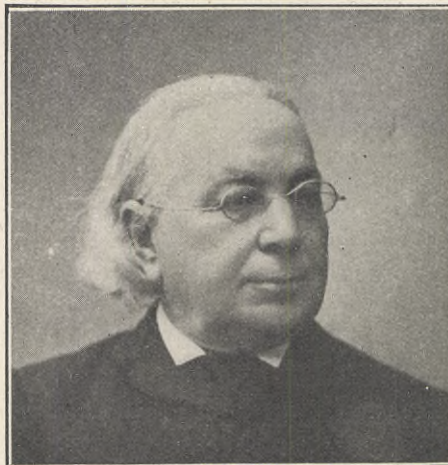
En af huvudstadens skickligaste tandläkare, L. E. läraren i protes vid tandläkareinstitutet, hedersledamoten af Odontologiska föreningen C. P. E. Sandstedt afl. den 4 mars. S. var född 63, blef tandläkare 89, praktiserade i Kristianstad 89—93 och därefter i Stockholm.

F. RABBINEN I GÖTEBORG, DOKTOR MORITZ WOLFF. †

Den 19 dennes afl. vid nära 80 års ålder förre rabbinen vid Göteborgs Mosaiska församling doktor Moritz Wolff.

D:r Wolff var född i Meseritz i Preussen och studerade vid Leipzigeruniversitetet där han ansågs som Fleischers — den store orientalist — främste lärjunge. Han blef 1849 rabbin i Kulm (Västpreussen) och lämnade 1857 denna församling på kallelse af Göteborgs Mosaiska församling.

I 42 år utöfvade d:r Wolff prästerlig verksamhet i Göte-

borg samt var därefter framstående skriftställare och har utgifvit en så till innehåll som antal högst betydande samling arbeten såsom arabolog och filosof. Det förtjänar nämnas att ännu för ett år sedan — sålunda vid 79 års ålder — utgaf d:r Wolff en ny upplaga efter bearbetning af ett tidigare verk.

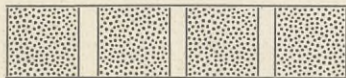
Inom som utom sin församling var den bortgångne under sin kratts dagar synnerligen uppburen och ansedd.

Sitt 25-årsjubileum som scenisk artist firade den 18 mars premiäraktören vid Dramatiska teatern i Stockholm, hr *Ossian Hamrin*, hvilken då hade recettlustspelet "Rika Morbror" och senare på kvällen hyllades af vänner och bekanta med en fest på Grand Hôtel.

H. är född 1855 i Lycksele socken i Vesterbottens län, blef student i Uppsala och stannade där i fem terminer, hvar- under han deltog i en mängd sällskaps- spektakler. 1878 sökte och erhöi H. plats som extra elev vid k. teatern och blef följande år engagerad som skådespelare vid de k. teatrarne.

Lancelot Gobbo i "Köpmannen i Venedig", Curysale i "Lärdt folk i stubb", Daniel Hejre och Månsen d. ä. i "De ungas förbund", marktschreijer i "Till- fället gör tjufven", Boniface i "De båda döfve", Ole Rass i "Strandbybor", Typ i "Onkel Sam", von Dann i "Kan ej", Hen- rik i "Henrik och Perille", Gamle Hei- necke i "Åra", Henkel i "Krig i fred", Nypon i "Mycket väsen för ingenting", William Beck i "Guldkarossen", och kan- ske i främsta rummet den rolige skånke friaren i Nordensvans "Fästmansoffan" äro bland Hamrins bästa roller.

H. har i många år varit medlem af styrelsen för "Dramatiska och musika- liska artisternas pensionsförening" samt ordf. i "Svenska teaterförbundet" och i dessa egenskaper utvecklat ett energiskt arbete.

H. 8 D:8 STOCKHOLMSFOTOGRAF.

Kilché: Bengt Silfverparre.

OSSIAN HAMRIN i »Rika Morbror» jubileaftonen.

ALGOT LANGE. †

Kfær porträtt.

Kilché: Bengt Silfverparre.

ALGOT LANGE som Don Juan.

Operasångaren Algot Lange afled helt nyligen i Paris.

L. var i sin krafts dagar en utmärkt artist och väl till det sista en orolig och sökande natur. Född i Kalmar 1850, erhöi han sin uppfostran i Stockholm. Han blef student i Uppsala 1869, engagerades 1872 vid svenska teatern i Helsingfors och studerade 1877—78 i Paris för Bussine och samtidigt vid konservatoriet. Han debuterade 1878 som Lothario i »Mignon» på Stora teatern i Stockholm, var engagerad därstädes — med undantag för en studieresa till Paris och London 1882 — ända till hösten 1884. då han öfvergick till k. scenen i Köpenhamn. Denna lämnade han 1895 för att sedan ägna sig åt sångundervisning och några år senare flyttade han sin verksamhet till Stockholm. De senaste åren var han bosatt i Paris. L. var i besittning af en visserligen liten, men synnerligen behaglig bariton, som han visste att behandla på ett fulländadt sätt. Han hade också en ovanlig dramtisk talang, så att sång och spel sammansmälte till en förträfflig totalbild. Hans Don Juan var särskildt berömd. Bland hans många öfriga par- tier kunna nämnas Nevers i »Hugenotterna», Figaro och Basil i »Barberaren», Almaviva i »Figaros bröl- lop», Escamillo i »Carmen», Mefistofeles i både Boitos och Gounods operor m. fl. Framhållas böra äfven hans Charolais i »Jean de Nivelles» och Alfonso i »Leonora» jämte en del roller, som han skapade i Köpen- hamn. L. ägnade sig under den senare tiden åt sånglä- rarens kall som målsman för Müller-Brunowska me- toden. Han höll föreläsningar häröfver i Köpenhamn och Stockholm och uppträdde då som en skarp mot- ståndare till Fritz Arlbergs sångmetod. Han har äfven utgifvit en bok »Om tonbildning i sång och tal». Algot Lange skall länge minnas som en i hög grad framstå- ende operaartist, hvilken, om endast hans temperament varit mindre oroligt, kanske kunnat hinna med mera i lifvet och på sångundervisningens område kunnat utföra något mera bestående, än hvad som nu blifvit fallet.